

Sygn. akt V KK 294/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

w sprawie **P. B.**,

skazanego z art. 212 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 grudnia 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 31 grudnia 2019 r., sygn. akt II K (...),

uchyla wyrok Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części, tj. w zakresie utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 31 grudnia 2019 r., sygn. akt II K (...), co do rozstrzygnięcia o zobowiązaniu P. B. do przeproszenia pokrzywdzonej J. W. (pkt 2).

UZASADNIENIE

P. B. został oskarżony prywatnym aktem oskarżenia wraz z żoną II. W. B. o to, że w dniu 13 września 2018 r. o godzinie 19.21 na forum internetowym portalu [...]pl pod artykułem „kobiety nie chcą rodzić w [...] szpitalu” dokonali wpisu dotyczącego osoby J. W.: „W tym oddziale pracują pielęgniarki i położne a najgorsza jest ta gruba J. W. - bardzo niesympatyczna, stara panna bezdzietna... (do moderatora-proszę nie zamazywać nazwiska tej położnej, personel medyczny pracujący w szpitalu to funkcjonariusze publiczni, ich dane osobowe nie podlegają ochronie z tytułu RODO). A co do lekarzy - wszystko zależy od ordynatora, jaki zespół sobie dobrał to tak jest. Zazwyczaj nie dobiera się zbyt wielu takich lepszych od siebie, bo jeszcze któremuś wpadłby do głowy pomysł 'detronizacji' szefa", czym poniżyli oskarżycielkę prywatną J. W. w opinii publicznej i narazili ją na utratę zaufania niezbędnego dla wykonywania zawodu położnej, tj. o przestępstwo z art 212 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 31 grudnia 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał P. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu powyżej opisanego czynu, z tym przyjęciem, że dopuścił się go bez udziału oskarżonej I. W. B. i z uzupełnieniem, że za pomocą środków masowego komunikowania się, pomówił pokrzywdzoną J. W., w kontekście przedmiotu artykułu i powiązanych z nim komentarzy, o takie postępowanie i właściwości związane z niekompetencją i brakiem empatii, które mogły narazić ją na utratę zaufania potrzebnego dla wykonywanego zawodu położnej, tj. popełnienia występku z art. 212 § 2 k.k., za który wymierzył karę miesiąca pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres roku próby; na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonej J. W. w terminie dwóch tygodni od uprawomocnienia się wyroku w formie pisemnego oświadczenia zamieszczonego przez okres dwóch tygodni na stronie startowej witryny (...) na podstawie art. 212 § 3 k.k. orzekł, wobec oskarżonego nawiązkę na cel społeczny na rzecz Fundacji W. z siedzibą w W. w kwocie 3.000 zł; orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), Sąd Okręgowy w P., po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary miesiąca pozbawienia wolności z

warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres roku próby wymierzył oskarżonemu karę 50 stawek grzywny w wymiarze 40 zł każda; w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego.

Od tego orzeczenia w części, dotyczącej rozstrzygnięcia o utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji w zakresie zobowiązania oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonej orzeczonego na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k., wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. na korzyść skazanego P. B. Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 72 § 1 pkt 2 k.k. poprzez utrzymanie w mocy rozstrzygnięcia Sądu I instancji o zobowiązaniu P. B. do przeproszenia pokrzywdzonej, mimo orzeczenia wobec oskarżonego jedynie kary grzywny, nie zaś kary, której wymierzenie skutkowałoby możliwością orzeczenia obowiązku probacyjnego, wnosząc w konsekwencji o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna i podlegała rozpoznaniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie zwrócił uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, że korekta orzeczenia Sądu I instancji w zakresie wymierzonej kary (to jest z kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby na karę grzywny), obligowała do dalszej modyfikacji wyroku w zakresie orzeczonego wobec skazanego P. B. na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. obowiązku przeproszenia pokrzywdzonej. Obowiązek ten bowiem związany jest z istotą probacji, od której Sąd II instancji, poprzez zastąpienie kary pozbawienia wolności orzeczonej w ramach środka probacji, karą grzywny, odstąpił. O ile zatem przy karze wymierzonej przez Sąd I instancji, orzeczenie obowiązku probacyjnego było obligatoryjne, o tyle w sytuacji powyższej zmiany orzeczenia wręcz przeciwnie, stało się niedopuszczalne (art. 72 § 1 k.k.). Choć przepisy Kodeksu karnego, określające zasady wymiaru kary oraz środków karnych, uprawniają do swobodnego kształtowania kary wymierzanej za konkretne przestępstwo, jednakże zawsze nakazują to czynić w granicach przewidzianych przez ustawę (art. 53 § 1 k.k.). Zobowiązanie skazanego do przeproszenia pokrzywdzonej, co prawda nie

mieści się w katalogu kar określonych w art. 32 k.k. czy środków karnych wymienionych w art. 39 k.k., jednakże jako jeden z obowiązków probacyjnych, może być przez sąd nałożone wyłącznie w przypadku zastosowania wobec oskarżonego instytucji związanych z poddaniem sprawcy próbie (warunkowe umorzenie - art. 67 § 3 k.k., warunkowe zawieszenie wykonania kary - art. 72 § 1 k.k., warunkowe przedterminowe zwolnienie - art. 159 k.k.w.).

W tym stanie rzeczy, oczywiście zasadne było twierdzenie Rzecznika Praw Obywatelskich, że pozostawienie zaskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowego tego rozstrzygnięcia w mocy stanowiło rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 72 § 1 pkt 2 k.k., które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż doprowadziło to do wymierzenia P. B. dolegliwości, której nie powinien ponieść.

Implikacją podzielenia tego zarzutu było uchylene wyroku w zaskarżonej części bez wydawania orzeczenia następczego, albowiem zachodziła konieczność jedynie korektury, tj. wyeliminowania rozstrzygnięcia dotkniętego obrazą przepisu prawa materialnego, co nie wymagało ponownego rozpatrywania sprawy.